

Závěr

Vývoj porodnosti a plodnosti v letech 2001 - 2005 zaznamenal ve srovnání s předchozím obdobím změnu trendu; klesající počty narozených a snižující se úroveň plodnosti z let devadesátých vystřídal zpočátku mírný, později výraznější vzestup. K základním charakteristikám patřily:

- Po období historicky nejnižších ročních počtů narozených dětí ve druhé polovině 90. let se počty narozených každoročně zvyšovaly; v roce 2005 se poprvé od roku 1994 opět narodilo více než sto tisíc dětí.
- Hodnota úhrnné plodnosti vzrostla z extrémně nízkých hodnot 1,13 - 1,15 na přelomu tisíciletí na 1,28 dětí na jednu ženu v reprodukčním věku v roce 2005, i to je však z hlediska zachování reprodukce populace stále ještě velmi nízká hodnota.
- Zvýšení celkové úhrnné plodnosti bylo především důsledkem nárůstu úhrnné plodnosti prvního pořadí; u druhého pořadí se růst intenzity plodnosti ještě v takové míře neprojevil a u vyšších pořadí úroveň plodnosti stagnovala.
- Pokračoval trend posouvání reprodukce do vyššího věku žen. Maximální intenzity plodnosti v roce 2005 se nacházely ve věku 27 - 29 let a intenzita plodnosti žen nad 30 let již převyšovala plodnost věkové skupiny žen do 24 let. Průměrný věk matek při porodu do roku 2005 vzrostl na hodnotu 28,6 let, při narození prvního dítěte na 26,6 let.
- Neustále se zvyšoval podíl dětí narozených mimo manželství – v roce 2005 představovaly již téměř třetinu z celkového počtu narozených. Počet mimomanželsky narozených dětí byl v roce 2005 o polovinu vyšší než v roce 2001, zatímco počet dětí narozených vdaným ženám se téměř nezměnil.
- Nárůst podílu mimomanželsky narozených se týkal dětí všech pořadí. Výrazně vyšší byl podíl dětí narozených mimo manželství u žen s nižším vzděláním, zatímco ženy s úplným středním či vysokoškolským vzděláním častěji preferovaly rození dětí v manželství.
- Maximální intenzity mimomanželské plodnosti se rozložily do širšího věkového intervalu 20 - 30 let, zatímco ještě v roce 2001 byly soustředěny v úzkém věkovém rozmezí 19 - 22 let.
- Regionální odlišnosti v charakteru reprodukce byly nejvíce patrné na skupině okresů západních a severozápadních Čech, pro něž byla typická vyšší úroveň plodnosti, relativně nižší průměrný věk matek a velmi vysoký (40 - 50 %) podíl dětí narozených mimo manželství. Vyšší úhrnnou plodnost zaznamenaly v letech 2001 - 2005 také okresy v okolí Prahy. Nejnižší podíl nemanželských dětí mají tradičně oblasti Vysočiny a jižní Moravy. Výrazně vyšším věkem matek se odlišuje Praha, kde průměrný věk žen při narození dítěte již překročil 30 let.
- V roce 2004 patřila Česká republika k zemím s nejnižšími hodnotami úhrnné plodnosti v Evropě.